

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitulum I. Novit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

TITULUS IX.

NE SEDE VACANTE ALIQUID INNOVETUR.

CAPITULUM I.

Novit.

PARAPHRASIS.

Cælestinus Papa monasterium Glastoniense crexerat in Ecclesiam Cathedralē, eamq; univit Ecclesiæ Cathedrali Bathoniensi, ita, ut idem esset Episcopus utriusque; sed Monachi querebantur, eam unionem in grave monasterij præjudicium rendere, quia per eam religiosa observantia pateret, elemosynæ, & hospitalitatis officia tollerantur. Quam ob rem Innoc. III. Cælestini Successor quibusdam mandavit, ut monasterium sub Prioris regimine esse curent, & Episcopo certam reddituuna portionem assignari, unio autem Ecclesiarum permaneat; at verò post obitum Episcopi Bathoniensis Prior & Conventus Glastoniensis denuo supplicârunt eidem Innocentio, quia tempus advenit, ut absque scandalo ruina monasterij reparari, seu monasterium restitui posset, præsertim cum id ipsum Ecclesia Bathoniensis, & Rex cum magnatibus suis, atque Episcopi quidam cum multis Abbatibus peterent, supplicârunt, inquam, ut monasterium, dissoluta unione, ad pristinum statum à Prælato regulari gubernandum reduceretur. Verùm Innocentius III. respondit, considerate se, quòd vacante Episcopali Sede non debeat aliquid innovari, cum nemo tunc adsit, qui Episcopalia jura tueatur; deinde, quòd videri posset plus personæ, quam Ecclesiæ fuisse, si unionem, quam vivente Episcopo Bathoniensi fecerat, eo mortuo statim dissolveret, ided se petitionem Monachorum exaudire non posse. Cæterùm, postquam Bathoniensi

Ecclesiæ Præsul ordinatus fuerit, dicti Prior, & Conventus jus suum persequendi liberam habebunt facultatem; interim verò monasterium sub cura Prioris gubernari debet.

SUMMARIUM.

1. *Duobus modis potest Ecclesia erigi in Cathedralē.*
2. *Ad status Ecclesiarum mutandos moveri debet Pontifex, non persona alicujus favore, sed ob publicam utilitatem.*
3. *Alienationes rerum Ecclesiæ vacantis facere non potest Capitulum. Neque ea, quæ ex speciali jure conveniunt, Episcopo, Capitulo conveniunt.*

Notandum primò. Ecclesia Regularis erigi potest in Cathedralē, seu Episcopalem. Id verò duobus modis accidere potest. Primò, ut monasterium proprium Prælatum habeat, à quo gubernetur, qui & Episcopus sit, quamvis ad ejusmodi regularem Cathedralē Ecclesiam etiam non Professus, videlicet Novitius, aut secularis Clericus, eligi possit. Sicuti habetur in c. nullus 28. S. ad dignitatem, junctâ Gl. v. regularibus de electione in 6. Secundò. Ut monasterium sit alicui dignitati annexum, ita, ut quicumque est v. g. alicujus alterius Ecclesiæ Episcopus, vel Archidiaconus, sit etiam Episcopus & Prælatus monasterij.

Quod ut plenius intelligatur, advertendum, unionem monasterij duobus modis fieri posse alicui v. g. Episcopatu. Primò ut prælatura, & tituli monasterij omnind supprimantur, seu extinguantur. Secundò ut conventus, & Ecclesia regularis permaneat,

C 3

& idem

& idem sit utriusque Ecclesie Prælatus, idem videl. qui est Episcopus, ut Archidiaconus unius Ecclesie, sit etiam Episcopus, aut Prælatus Ecclesie regularis, conveniat *cap. Et temporis 48. causâ 10. q. 1.* Atque in hoc casu, si Prælatus, non in monasterio, sed in altera Ecclesia seculari resideat, constitui debet Prior, seu Præpositus regularis, à quo professi immediatè secundùm regularem disciplinam regantur, ejusque officium manet, tamen Prælatus, seu Superior videl. Episcopus, aut Archidiaconus mortuus sit, & idè sedes vacet. Iste est casus hujus Capituli, & videri potest *Gl. v. uniendo, & quæ docui lib. 4. tra. 2. c. 9. n. 2.*

2 Notandum secundum. Pontifex ad mutationes Ecclesiarum, & status earum instituendos moveri debet non personæ alicuius favore, sed publica utilitate, atque ad aliud statuendum, quàm Ecclesie utilitas exigere videatur, nullâ quantumvis potentium supplicatione inclinari eum convenit.

3 Notandum tertio. Tametsi ad Capitulum, vacante Sede, jurisdictio, & administratio rerum, ac jurium Episcopatum devolvatur. *c. his, qua 11. c. cum olim 11. de majoritate, & obedientia.* Alienationes tamen & donationes facere prohibetur *c. si qua de rebus 42. causâ 12. q. 2.* cum Capitulum res Ecclesie vacantis conservare, non auferre, vel distrahere debeat. *C. hac hujus 38. eadem q. 2.* Quam ob rem dum Sedes, seu prælatura vacat, securum non est cum Capitulo de juribus Episcopatus v. g. in judicio contendere, aut contractum, vel transactionem instituire, quia Ecclesia tunc defenso caret, prout constat ex hoc *c. & c. ult. eodem tit.* nam cui alienare concessum non est, is rem in judicium deducere non potest, secundùm *Gl. in c. edoceri 21. v. debeant. de rescriptis.* Et erit in arbitrio Prælati postea electi, & confirmati, num acta per Capitulum, si necessitatis ratione non nitantur, approbare, vel improbare velit, sicuti in eadem *Gl.* annotatur

argum. c. 3. de his, qua sunt à prelato, & habetur expresse in cit. c. si qua de rebus, & docui fufius in lib. 1. tra. 4. c. 7. n. 25.

His adijcio, tametsi, Sede Episcopali vacante, Capitulum ad comitia imperialia admittitur, non tamen admitti Archiepiscopalis v. g. Moguntinæ Ecclesie Capitulum ad electionem Imperatoris, cum ijs eligendi quibusdam Archiepiscopis ratione dignitatis eorum specialiter competat, prout annotavit Dominicus Arumæus de Comitibus fol. 193. Quod autem Capitulum non succedat in ijs, quæ Prælato speciali jure conveniunt, docui in *disp. de jurisdictione ordinaria. q. 86. & videri potest. Honorius super hoc. tit. n. 7.* nam Capitulum succedit in jurisdictione, & administratione propter unionem, quæ est inter ipsum, & Episcopum, tanquam inter corpus, & caput. Hæc autem communio non intervenit secundum ea, quæ Episcopo jure, ac privilegio specialia, ac veluti extrinseco, id est, in ordinariam non transeunte, competunt, prout colligitur etiam ex ijs, quæ docui de prælatibus q. 102.

CAPITULUM II.

Illa.

PARAPHRASIS.

Vacante Ecclesia Cathedrali S. Leucini Capitulum existimans collationem præbendarum ad se devolutam esse, præbendam contulit alicui Clerico; postea Papa eandem contulit M. R. quem Caputani Archiepiscopus ex mandato & auctoritate Apostolica Sedis investivit; quare inter hos duos privilegia controversia orta, & ad Innoc. III. delata fuit; qui respondens, se collationem à se factam M. R. confirmare, non obstante priore collatione alteri facta per Capitulum, tametsi ea à Sede Apostolica in forma communi confirmata fuerit, cum in jure cautum non reperiat, quod Capitulum vacante Sede, succedat in præbendarum collationibus;